

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 301/2021
29.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Слађане Накић Момировић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступа Александра З. Калић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. Нови Сад, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године, у седници већа одржаној 29.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године у делу који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћене зараде, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 381/2017 од 15.11.2019. године у делу који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћене зараде и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године у делу одлуке који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћених отпремнина.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године у делу одлуке који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћених отпремнина.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 381/2017 од 15.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди нишавост става 3. решења туженог број ...-.../...-.../.../... од 14.04.2015. године, да се обавезе тужени да тужиоцу исплати дуг по основу мање исплаћене отпремнине за навршених 27 година стажа код туженог у укупном износу од 1.555.090,90 динара, са законском затезном каматом од 15.04.2015. године до исплате, као и да се обавезе тужени да тужиоцу исплати дуг по основу мање исплаћене зараде за 15% а за период од 15.04.2012. до 15.04.2015. године у укупном износу од 311.745,70 динара са законском затезном каматом од 15.04.2015. године до исплате, те да се обавезе тужени

да тужиоцу надокнади све трошкове парничног поступка по важећој АТ и ТТ са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 9.400,00 динара, и ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од плаћања судских такси у овој правној ствари.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 444/20 од 16.10.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и наведена првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да су у конкретној ситуацији испуњени законски услови за одлучивање о ревизији тужиоца у делу који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћене зараде, као изузетно дозвољеној, прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), ради уједначавања судске праксе, имајући у виду став изражен у решењима овога суда Рев2 1997/2017 од 22.02.2018. године и Рев2 1981/2017 од 28.02.2018. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана у односу на тужбени захтев тужиоца који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћене зараде за 15% за период од 15.04.2012. до 15.04.2015. године.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог до 15.04.2015. године када му је престао радни однос због престанка потребе за његовим радом услед организационих промена. Тужиоцу је исплаћена отпремнина у укупном износу од 400 евра за сваку навршену годину рада код послодавца. Тужени је у складу са чланом 75. Колективног уговора од 17.12.2014. године, након прибављања мишљења и предлога Националне службе за запошљавање и мишљења Јединствене синдикалне организације туженог, донео 23.03.2015. године Програм решавања вишка запослених, којим је у циљу спровођења промена, промењен Правилник о организацији и систематизацији послова код туженог 23.11.2012.године и донета 551 измена и допуна Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог дана 02.04.2015. године којим се укидају систематизовани послови у оквиру функције за организациона питања и то Дирекције за управљање документима, Служба за ... и Одељење за којим су укинута радна места ... и сарадника Службе за ... и којим је утврђена исплата отпремнине запосленима за чијим је радом престала потреба у износу од 400 евра нето за сваку годину рада код туженог у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан потписивања решења о отказу уговора о раду. Програм решавања вишка запослених услед организационих промена у НИС-у а.д. Нови Сад од 23.03.2015. године, којим је тужени укинуо систематизоване послове, а међу њима и радно место тужиоца у Служби за ..., донет је у складу са Колективним уговором туженог од 17.12.2014. године и након спроведене процедуре предвиђене чл. 153. до 160. Закона о раду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно применио материјално право, када је одбио тужбени захтев тужиоца да се обавеже тужени да му исплати дуг по основу мање исплаћене отпремнине за навршених 27 година стажа код туженог, с обзиром да је тужиоцу отпремнина исплаћена према Колективном уговору од 17.12.2014.године, који је у

време када је тужиоцу отказан Уговор о раду био на снази. Истиче да је првостепени суд правилно оценио да приликом одлучивања о висини отпремнине тужиоца није било законских услова за примену одредби чл. 19. и 20. Социјалног програма од 17.06.2008. године, а који је престао да важи 31.12.2012. године.

Другостепени суд, такође, налази да је првостепени суд правилно применио материјално право, када је одбио тужбени захтев тужиоца за исплату разлике између исплаћене зараде и зараде која би тужиоцу припадала да је тужени извршио једнократно или трајно увећање зараде тужиоца за 15% према одредби члана 9. Социјалног програма. Ово стога јер се чланом 9. Социјалног програма тужени обавезао да одмах након преузимања „НИС-а“ изврши једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању НИС-а, уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота плус реални раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења овог социјалног програма. Сматра да Социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује и да се њиме не уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, већ исти представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности при обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, основани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. Социјални програм који је закључен 17.06.2008. године између Републике Србије, туженог, репрезентативних синдиката код туженог и репрезентативних синдиката на нивоу Републике Србије, је саставни део уговора о продаји и куповини акција „НИС“ АД Нови Сад, што је у складу са одредбом члана 41. став 1. Закона о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 38/01... 123/07 који је у том периоду био на снази) што је констатовано и самим уговором о продаји и куповини акција „НИС“ АД Нови Сад. Такође је наведеним уговором – тачком 8.1.1 што је у складу са одредбом члана 41-а став 1. тачка 6. наведеног закона предвиђено да неизвршавање одредаба о решавању права запослених, што подразумева и права предвиђена чланом 9. Социјалног програма, представља разлог за раскид уговора о продаји друштва који је предмет приватизације. Одредбом члана 41-ж став 4. Закона, прописано је да уступањем уговора о продаји капитала, односно имовине, пријемник постаје носилац свих права и обавеза из уговора о продаји. Имајући ово у виду, као и да уговор о продаји закључен у поступку приватизације има обавезујући карактер за уговорне стране, те да неизвршење уговорених обавеза представља раскидни услов, да обавезе из овог уговора обавезују и пријемника у случају уступања уговора о продаји капитала, произлази да акти који су закључени уз овај уговор чине његов саставни део, и имају обавезујући карактер за његове потписнике. Сходно изнетом и Социјални програм који чини саставни део уговора о продаји и куповини акција „НИС“ АД Нови Сад, супротно становишту нижестепених судова има обавезујући карактер и као такав представља општи акт, што је прихваћено и од свих уговорних страна и констатовано одредбом члана 6. ст. 2. и 3. Социјалног програма.

У складу са изнетим, Врховни касациони суд налази да Социјални програм закључен 17.06.2008. године, има карактер општег акта (што су и његови потписници одредили чланом 6. став 2) и као такав непосредно се примењује, а што је и тужени првобитно признао испуњавајући га. Имајући у виду да је послодавац у овако потписаном акту предвидео повећање зарада запослених једнократно и трајно и да своју обавезу није испунио, тужилац основано потражује исплату разлике између исплаћене зараде по анексима уговора о раду и зараде која би му припала по закљученом Социјалном програму.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредаба члана 404. и 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу првом и другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће водећи рачуна о изнетом у овом решењу донети нову, закониту одлуку о тужбеном захтеву.

Оцењујући испуњеност услова за дозвољеност ревизије тужиоца, у делу који се односи на одлуку другостепеног суда којом је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у односу тужбени захтев којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати дуг по основу мање исплаћене отпремнине за навршених 27 година стажа код туженог, Врховни касациони суд је нашао да у овој врсти спора не постоји потреба за уједначавањем судске праксе. Побијаном пресудом није одступљено од судске праксе у истоветним или битно сличним чињенично-правним споровима, међу којима је и пресуда Рев2 2965/2018 од 20.12.2018. године.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца на основу члана 410. став 2. тачка 5) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена у делу одлуке који се односи на исплату дуга по основу мање исплаћених отпремнина.

Према члану 441. ЗПП ревизија је увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу, у овој врсти спорова, дозвољеност ревизије се оцењује на основу члана 403. став 3. ЗПП, према коме ревизија није дозвољена, уколико вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 13.01.2017. године. Како вредност побијаног дела правноснажне пресуде очигледно не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то ревизија тужиоца није дозвољена.

Имајући у виду изложено, на основу одредаба члана 404. став 2. и члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем и четвртном изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић